

TÜRK HUKUKUNDA TANINMIŞ MARKA

BOĞAZIÇI HUKUK VE ARABULUCULUK BÜROSU

TÜRK HUKUKUNDA TANINMIŞ MARKA

Av. Elif NADİRGİL

Tanınmış marka, kanunlarımızda tanımlanmamakla birlikte öğretti, yargı içtihatlarında farklı tanım ve ölçütler getirilmiştir. Yargıtay kararlarında tanınmış marka "Bir kişi veya teşebbüse sıkı sıkıya bağlı, garanti, kalite, kuvvetli reklam ve yaygın dağıtım içeren, müşteri, akraba, dost ve düşman ayrımı yapılmaksızın, coğrafi sınır, kültür ve yaş farkı gözetilmeksizin aynı çevredeki insanlar tarafından refleks halinde ortaya çıkan çağrışım" olarak tanımlanmıştır. Sınai Mülkiyet Kanunu'nda Tanınmış Marka kavramı iki ayrı fıkrada nispi ret sebebi olarak düzenlenerek koruma altına alınmıştır.

1-Paris Sözleşmesi Bağlamında Tanınmış Marka (SMK m.6/4)

Taraf olduğumuz Paris Sözleşmesi ile tarafların fikri mülkiyet haklarını korumayı taahhüt etmiş bulunmaktayız. Bu bağlamda "(4) Paris Sözleşmesinin 1 inci mükerrer 6 ncı maddesi bağlamındaki tanınmış markalar ile aynı veya benzer nitelikteki marka başvuruları, aynı veya benzer mal veya hizmetler bakımından itiraz üzerine reddedilir." hükmü SMK'da yer bulmuştur.

Paris Sözleşmesi anlamında tanınmış marka, ayırt ediciliği, kalitesi, yaygınlığı, tanıtım faaliyetleri gibi sebeplerle belirli bir tanınmışlığa sahip olup, koruma talep edilen ülkede ilgili toplumun önemli bir kesiminde kullanılsın veya kullanılmasın iyi bilinen, Paris Sözleşmesi'ne üye devletlerden birisinin vatandaşı veya vatandaşı olmayıp o ülkelerden birinde yerleşik olan veya ticari veya sınai işletmeye sahip kişilere ait bulunan ve üye ülke veya ülkelerde tescilli olup koruma talep edilen ülkede tescilli olması zorunlu olmayan ürün veya hizmet markaları olarak tanımlanabilir.

2-Türkiye’de Tescil Edilmiş veya Tescil Başvurusu Daha Önceden Yapılmış Tanınmış Markalara İlişkin Benzerlik (SMK m.6/5)

5) Tescil edilmiş veya tescil başvurusu daha önceki tarihte yapılmış bir markanın, Türkiye’de ulaştığı tanınırlık düzeyi nedeniyle haksız bir yararın sağlanabileceği, markanın itibarının zarar görebileceği veya ayırt edici karakterinin zedelenebileceği hâllerde, aynı ya da benzer markanın tescil başvurusu, haklı bir sebebe dayanma hâli saklı kalmak kaydıyla, başvurunun aynı, benzer veya farklı mal veya hizmetlerde yapılmış olmasına bakılmaksızın önceki tarihli marka sahibinin itirazı üzerine reddedilir.”

3-SMK MD.6/4 VE MD.6/5 KARŞILAŞTIRMASI

SMK md. 6/4’de Paris Sözleşmesi kapsamında bir markanın aynı veya benzer olması ve ayrıca mal/hizmetlerinde aynı/benzer olması şartı aranırken, md. 6/5’te Türkiye’de tanınırlık düzeyine ulaşan markalar için mal/hizmet sınıflarının aynı/benzer ya da benzer olmasına bakılmayacağı ifade edilmiş ve bu bağlamda SMK md. 6/5’in koruma kapsamı, hükümde anılan hallerden birinin gerçekleşmesi durumunda daha geniş tutulmuştur.

Bununla birlikte, md. 6/5 hükmünden yararlanabilmek için Türkiye’de tanınırlık düzeyine ulaşmış markanın tescil edilmesi şartı aranırken, md. 6/4 hükmünden yararlanacak olan Paris Sözleşmesi kapsamındaki tanınmış markanın Türkiye’de tescil edilme şartı aranmamaktadır. AYRICA Haklı sebep MD.6/5 hükmünÜN istisnasını oluşturmaktadır. SMK, sonraki tarihli başvuru sahibine başvuru yapma konusunda “haklı sebep” ileri sürme imkânı tanımış, şartların sağlanması halinde anılan korumanın, mal/hizmetlerin aynı, benzer ya da benzer olmasına bakılmaksızın uygulanabileceğini öngörmüştür.

TANINMIŞ MARKA SİCİLİ

Marka sahiplerinin TPE’ye başvurarak markalarının tanınmış olduğunu ve markalarının TPE tanınmış markalar sicilinde kayıt altına alınmasını talep etme hakkı bulunmaktadır. TPE tarafından saptanan kriterlere uygun olarak BİR BAŞVURU sonrasında, TPE başvuruyu inceleyerek başvurunun tanınırlık kriterlerine uygun olduğuna kanaat getirirse, tanınmış markalar siciline bu markayı kaydetmektedir.

Şayet tanınmış marka başvurusu reddedilirse Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu nezdinde itiraz edilebilir, Fakat başvurunun tekrar reddi halinde 2 ay içerisinde Ankara Fikri ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinde TPE hasım gösterilmek suretiyle markanın tanınmış olduğunun tespitine ilişkin dava açılabilir.

Bir markanın TPE nezdinde tanınmış markalar siciline tescil edilmiş olması, o markanın tanınmış olduğuna ilişkin TPE açısından bağlayıcıken, mahkemeler ve diğer kurum/kuruluşlar açısından bu yönde bir bağlayıcılık yoktur. Ancak uygulamada, Mahkemeler bir markanın TPE’nin tanınmış markalar sicilinde kayıtlı olmasını o markanın tanınırlığının ispatında somut bir delil olarak kabul etmektedir.

Bir markanın tanınmış markalar sicilinde tescili, o markaya daha kapsamlı ve etkili bir koruma sağlayacaktır. Bu korumaların en önemlisi, o markaya dayanılarak TPE nezdinde yapılan itirazlarda tanınırlığa ilişkin ayrıca bir delil sunulmasına gerek kalmayacaktır.